GRADSKA BIBLIOTEKA
JURAJ SIZGORIĆ
ŠIBENIK
NAUČNI ODSJEK

Narodna

Tribuna

POŠTARINA PLAĆENA U GOTOVU. MALI OGLASNIK 20 RIJEČI DIN. 3.50
OGLASI PO SNIŽ. TARIFI. — Pr'općeno po retku D 10

IZLAZI REDOVITO SVAKI UTORAK I PETAK U JUTRO
Uredništvo i uprava u Tiskari E. Vitaliani i Sin - Šibenik
Telefon interurban za upravu i tiskaru broj 47

POJEDINI BROJ STOJI DINARA 1.50
PRETPLATA MJESEČNO: 10 DINARA
INOSTR. TROMJES. D 45 - RUKOPISI SE NE VRAĆAJU

GODINA II | ŠIBENIK, 20 JULA 1934 | BROJ 107

Za naše more!

Kad kažemo mi **naše more** i kad se mi ponosimo sa **našim morem**, tom najpodesnijom cestom u veliki svijet, mi mislimo uvijek na naš **istočni Jadran**.

Jest **istočni Jadran** to je naše **jugoslavensko more**, posvećeno kralju svih starih heroja. Za hrvatskih narodnih vladara i svih neretvanskih brodara i senjskih uskoka. **More** za koje su umirali pod Visom naši junački mornari, **ne za spas Austrije, već za spas Hrvatstva i Slavenstva** na ovim obalama od Tržića do Ulcinja i Bara. More nad kojim se danas vije slobodna zastava naše velike Jugoslavije.

Svi su nam otimali to more, taj naš istočni Jadran, naš po pravdi Boga velikoga. Venecija je tražila pomoć od Evrope protiv osvetnika duždevih nepravda, protiv junačkih Uskoka.

Za nju su branitelji **našega Jadrana** bili **pirati! Viktor Car Emin**, najbolji pripovjedač i slikar naših pomoraca dobro veli za Uskoke: „Bolje **gusar**, negoli **galeot!**“ Ili da malo okrenemo krilaticu što je današnji talijanski diktator urezuje u neki talijanski novac: **bolje živjeti jedan dan kao svoj gusar, negoli stotinu godina kao Mussolinijev galeot!** —

„Sve za Jadran, a Jadran ni za što!“ — danas je geslo „Jadranske straže“, a i **naše geslo svih nas Jugoslovena**, jer ovo more valja da čuvam proti svake sile i svakog otimača.

Na njemu se vije **jugoslavenska zastava** i ona mora da vjekuje pobjedna i slavna na njemu. Jest **„sve za Jadran, a Jadran ni za što!“**

Split

R. Katalinić Jeretov

Razne vijesti

Katastrofalno nevrijeme haralo je u cijeloj zemlji koje je nanijelo silne štete usjevima. Najteže je stradala Bos. Kostajnica koja je sva pod vodom. Grad krupan kao pesnica pao je u dolini Moravice.

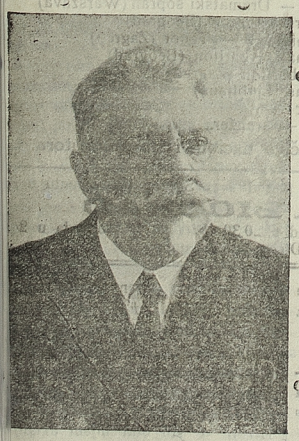
Komunistička propaganda vrlo je jaka u čehoslovačkim školama, osobito u srednjim i višim školama.

Na putovanju kroz Dalmaciju nalazi se Klotilda de Mira, kćerka groficа Jakobina, unuka Napoleona.

Njemačka himalajska ekspedicija bori se s velikom mećavom. Vodja ekspedicije i dva člana navodno su nastradali u snježnoj oluji.

Otvorenje medicinskog muzeja u Pragu

U medicinskom domu u Pragu će se otvoriti specijalan medicinski muzej, u kome će biti koncentrisani eksponati, koji su u vezi s djelatnosti ljekarskih organizacija, medicinska izvanja, portreti čuvenijih ljekara, rukopisi značajnijih liječničkih radova itd.

DR. DUŠAN PELEŠ
pretsjednik oblasnog odbora Jadranske straže u Beogradu kum zastave J. S. Biograd

DR. IVO TARTAGLIA
pretsjednik Jadranske straže

Jugoslavija na more

Naša obala jedna je od najljepših na svijetu. Od Riječine do Bojane u zračnoj liniji 550 Km., a u kopnenoj razvedenoj cirka 1.564 km. je duga. Pred njom se nižu jedan do drugog do 1.000 ostrva i otočića koji skupa sa kopnenom sačinjavaju obalu 5.500 Km. dugu, ispresijanu mnogobrojnim lukama, zalivima i uvalama. Sa svojim bogatim i raskošnim morem ona leži na jednom od najzavidnijih geografskih položaja. Priroda je dakle i nas i našu Jugoslaviju i u ovom pravcu najbogatije obdarila i dala nam mogućnost da se razvijemo u eminentnu pomorsku zemlju.

Žalibože djelo prirode nije dostatno jer morska obala, makar bila tisuću i tisuću kilometara duga i najbogatije razvedena, makar bila načičkana bajoslovnom masom ostrva i otočića, luka i zaliva, makar more koje ju pla če bilo najbogatije i najplavije — ne daje zemlji kojoj pripada ni značaj, ni funkciju, ni blagodati pomorske države. Ovakva obala, otvarajući zemlji kojoj pripada široke, slobodne i već probijene drumove u sve kontinente svijela i u najbogatije majdane što ih je priroda stvorila, pruža joj samo mogućnost da ove, za nju inače mrtve kapitale, iskoristi i da se na taj način razvije u pomorsku državu,

(nastavak na 4 strani)

Program VII kongresa sovjeta u SSSR

Ovih dana je određen termin idućeg kongresa sovjeta SSSR, koji će se održati 15 januara 1935 godine. U program tog VII kongresa su uvršteni referati: izvještaj vlade SSSR, referat narodnog komesarijata teške industrije, referat o mjerama za razvitak stočarstva, referat o pitanjima koncesija i izbor članova sovjeta SSSR. Pred VII kongresom sovjeta SSSR će se održati XVI kongres sovjeta RSFSR (sovjetske Rusije), koji će biti sazvan za 5 januar 1935 godine.

Dovršeno trasiranje Unske pruge.

Inženjerska sekcija za trasiranje Jadranske pruge završila je rad na pruzi Una—Bihać—Knin. Dužina ove pruge, koja je trasirana, iznosiće 109 kilometara, a izgradnja će koštati blizu 300 milijuna dinara. Kad se ova pruga izgradi dobiće se direktna veza sa Jadranom. U tom slučaju put iz Beograda za Šibenik biti će kraći za 200 kilometara. Ovom prugom bi se prevozila sva prevozna roba dunavskih zemalja preko Splita i Šibenika, a sam Šibenik, u tom slučaju, mogao bi postati važno i veliko pristanište.

DR. OTMAR PIRKMAJER
pomoćnik bana Dravske banovine i pretsjednik Oblasnog odbora J. S. u Ljubljani
kum zastave J. S. Preko

Na ostacima porušene zgrade od karata

Uloga i položaj fašističke Italije u današnjem stanju medjunarodnih odnosa nisu nimalo zavidni, a po svemu izgleda, da će u buduće biti to još manje. Nastupajući s velikim pretenzijama i fantastičnim zahtjevima o nekim misijama u savremenoj civilizaciji, tražeći vodeću ulogu u Evropi i razapevši široke i smione mreže svoje diplomatske igre u tom smislu po svim kutovima i zakutcima, Evrope, fašistička Italija kao velika sila nalazi se danas, osobito nakon konferencija g. Barthoua u Londonu, na ostacima porušene svoje zgrade od karata, u situaciji nimalo zavidnoj za jednu veliku silu, koja, umjesto tražene i snivane vodeće uloge, postaje u evropskoj politici faktor, kojega se, ne omalovažuje, ali ga se opet i ne cijeni toliko, da ga se ne bi stavljalo pred svršena fakta. A fašistička Italija je, u posljednje vrijeme, stavljena na čitavoj liniji razvoja evropske politike pred svršene čine, prema kojima ima samo da odredi svoju orijentaciju. To je, pak za fašističku Italiju, za jednu veliku silu s onolikim i onakvim pretenzijama, malo, jako malo.

Kao što se je i moralo predvidjeti, a i predvidjalo se svuda, osim u Italiji samoj, politika fašističke Italije, politika bez stalne linije, zasnovana na vrebanju i izazivanju momenata, u kojima bi mogla da ucjenjuje, osvetila se u prvom redu Italiji samoj. Ta politika dovela je fašističku Italiju u takvu situaciju i stvorila o njoj takovo mišljenje, da danas nitko, osim onih koji su na to natjerani krajnjom nuždom i bezizlaznim stanjem, neće da s fašističkom Italijom saradjuje na nekim većim i trajnijim planovima, na jednoj čvrstoj i na široko zasnovanoj konstelaciji. Posmatrajući nevjerovatna skakanja u fašističkoj politici, bezciljnost njezine politike i nepouzdanost u njezinu saradnju, svijet je stekao uvjerenje, da je fašistička Italija nepouzdana i nesigurna i kao prijatelj i kao saradnik i kao saveznik. Posljedica takvog uvjerenja mogla je biti samo jedna: da su od fašističke Italije otpale i one države, koje su u vremenu opće pometnje tražile i vodile politiku oslonca na nju, kao što su Grčka, Bugarska i Turska, a danas već sve više i Madjarska i Albanija, dok od drugih država ili blokova država nijedna ne smatra neophodno potrebnom saradnju Italije, toliko manje, što se nikad ne zna, do kada i koliko se može na tu saradnju osloniti.

Ovakva politika bila je još nekako moguća u godinama opće političke pometnje u Evropi, u godinama, kada su još mnoge države tek tražile svoju definitivnu orijentaciju. Takvo stanje opće pometnje fašistička Italija je i sama izazivala i pomagala, računajući, da se u takvim prilikama može za sebe izvući neku momentanu korist. Takva politika bila je još donekle moguća u godinama, kada je, po smrti Aristida Brianda, francuska spoljna politika počela kolebati i pokazivati izvjesne slabosti, sa kojima je g. Mussolini računao, da će svojom političkom igrom pomaganja Njemačke u njezinim zahtjevima učiniti Njemačku sredstvom svoje politike prema Francuskoj.

Danas je ta i takva politika nemoguća. Opće stanje u Evropi, bar političko, sve se više konsoliduje, naročito poslije dolaska g. L. Barthoua na vodstvo francuske vanjske politike. Stvaraju se ili su već stvoreni čitavi blokovi država preko cijele Evrope i u pojedinim njezinim regionima, blokovi sastavljeni radi osiguranja današnje političke strukture Evrope na duži niz godina. U takvoj situaciji gotovo sve evropske države odredile su već definitivno svoju orijentaciju i ulogu i fašistička Italija nema tu više čemu da se nada. Poslije približenja francusko-ruskog, poslije približenja bugarsko-jugoslavenskog, poslije balkanskog pakta i poslije pristupanja Rusije na liniju garantovanja današnjeg političkog stanja u Evropi, na liniju odbijanja svake revizije granica utvrdjenih versajskim mirovnim ugovorom, fašističkoj Italiji ostalo je bilo još kao jedina nada vjerovanje, da će Engleska ustati protiv ove politike čuvanja i osiguravanja stanja stvorenog mirovnim ugovorima. Danas je jasno, da se je i u tim očekivanjima u držanje Engleske fašistička Italija prevarila, jer je Engleska dala svoj pristanak baš na onu politiku, politiku osiguranja današnjeg stanja i mira u Evropi stvaranjem onih i onakvih regionalnih paktova, protiv kojih je fašistička Italija oduvijek najoštrije ustajala. Poslije sastanka s Hitlerom u Veneciji moralo je i samom Mussoliniju postati jasno, da je jedan širi sporazum s Njemačkom nemoguć i da je hitlerovska njemačka iskorišćivala Italiju kao sredstvo svoje politike, dakle sasvim protivno od onoga, što je Mussolini vjerovao, da će naime Njemačka biti sredstvo koje će on iskorišćivati za svoju politiku.

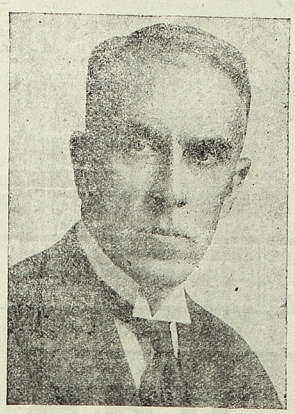
Istočni Locarno, koji je danas gotova stvar, na koju je već i Engleska dala svoj pristanak, pakt blokova država koji će osiguravati današnje granice na Rajni Visli i privesti Rusiju kao faktor antirevizionističke politike u Društvo Naroda, izbio je fašističkoj Italiji također jedno jako oružje iz ruku. Poslije pristanka Engleske na stvaranje ovog bloka fašistička Italija našla se je pred svršenim činom i nije joj preostalo drugo, do da izjavi, da ni ona nema ništa protiv stvaranja tog pakta, protiv kojega je još u danima kad je g. Barthou vodio pregovore u Londonu najodlučnije ustajala.

Osim ovog bloka država koje će se vezati istočnim Locarnom već su danas jasne konture jednog drugog bloka, mediteranskog. Fašistička Italija u nemoćnoj srdžbi danas još ističe, da ona o tom ne zna ništa, ali baš to dokazuje njezinu slabost, jer baš to znači, da ona u toj kombinaciji nije faktor bez kojega se ne može. U tom pogledu karakterističan je jedan pasus iz komentara kojim je poluzvanična talijanska agencija Oriente popratila najnoviji obrat u politici i držanju Albanije. U tom pasusu po prvi put se sa talijanske strane govori o politici ravnoteže na Jadranu, o kojoj se do sada u Italiji nije htjelo ni čuti, jer je fašistička Italija na ovom sektoru vodila politiku „mare nostruma", politiku Jadrana kao talijanskog mora. I baš to, što se u ovim momentima govori po prvi put i s talijanske strane o politici ravnoteze na Jadranu pokazuje, da Italija neće dugo ostati ni pri svojoj prkos politici odbijanja mediteranskog pakta. Drugo joj, uostalom, i ne preostaje, samo je tragično za ulogu i prestiž jedne velike sile s pretenzijama kakve ima Italija, da će i tu biti stavljena pred svršen čin.

Od svega sa čim je računala fašističkoj Italiji ostala je još samo Austrija, jer već danas jasno izbijaju simptomi sve većeg nezadovolistva s Italijom i naslona na nju u Madjarskoj, a da o Albaniji, koja je uzela otvoreni stav prema Italiji, i ne govorimo.

Sve to moralo je dovesti do temeljne reorijentacije talijanske vanjske politike, o čem se već i u talijanskoj štampi nalazi dosta doka... Kakva će ta reorijentacija biti za s... se još ne vidi, ali je van sumnje, ... bi jedna solidna i pouzdana sarad... fašističke Italije mnogo pridonij... što bržem konsolidovanju prilika ... Evropi i što odlučnijem uklanja... povoda za konflikte. Samo od ta... politike imaće i Italija sama koris... može se vjerovati, da će se to da... i tamo uvidjeti.

M. H.

G. Dr. JOSIP JABLANOVIĆ, ban Primorske banovine, koji je uvijek pokazivao veliko interesovanje za Jadransku stražu, prisustvovaće nedjeljnoj proslavi u Biogradu n-m.

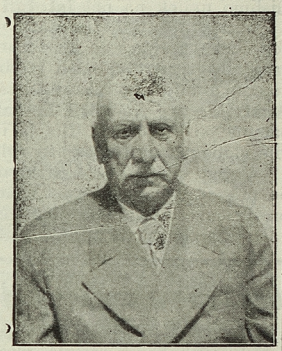
SPLIT »IDEAL« SPLIT

Tvornica kapa i šešira muških i ženskih svake vrsti, po najnižoj cijeni izrađuje i popravlja najžur. bez prigovora

„Naše more"

Pod ovim naslovom spjevao je suradnik našega lista i poznati jugoslavenski pjesnik, gosp. prof. R. F. MAGJER rapsodiju, koja glorificira ljepote našega mora i aludira na zaslužni rad Jadranske Straže u čitavoj Jugoslaviji. Pjesmu će deklamovati na svečanoj proslavi J. S. u Biogradu na moru na dan 21 i 22 o. mj. kazališni upravnik, gosp. Mihajlo MARKOVIĆ, poznatom svojom umjetničkom spremom. U slijedećem broju našega lista objelodanit ćemo ovaj biser naše umjetne poezije, koja je posvećena visokom pokrovitelju Jadran. Straže, Nj. V. Kraljeviću Petru.

U nedjelju prilikom svečanosti u Biogradu n-m javiće se rezultat sa veslačkih utakmica u Beogradu

Gosp. ROKO PELICARIĆ, presjednik općine Biograd n-m, uložio je mnogo truda, da nedjeljn... proslava što bolje ispadne. G. Pel... carić ima mnogo zasluga za Bi... grad. Knez Borelli, bivši načelni... Biograda i on su prvi radeni... ovog pošumljavanja današnjeg di... nog parka „Soline".

GRAND HOTEL »ILIRIJA«

Raspored Svečanog Koncerta

opernih umjetnika prvaka sa opera
BEOGRAD — ZAGREB — LJUBLJANA

Subota 21 jula 1934 — Početak u 22 s

VEČER OPERNIH ARIJA

internacionainog repertoira (solo-dueti)

AUTORI:

Rimski Korzakov, Čajkovski, Monjuško, Borodin, Bizet, Masenet, Rossini, Chárpoutier, Leoncavallo, Naprovnik, Verdi, Wagner itd.

SUDJELUJU:

Grofica **Sofija Pininska** — Dramatski sopran (Warszava)
Ninković-Grozano — Lirski sopran (Beograd)
Komorni pjevač **Petar Raičeff** — Tenor (Zagreb)
Pavel Holodkov — Dramatski bariton (Beograd)
Leon Mirković — Lirski bariton (Zagreb)
Prof. **Julio Betetto** — Bas (Ljubljana)
Voja Mihajlović — klavir
Direktor **Mih. Marković** — aranžer.

U nedjelju Koncerat isključivo nacion. i sloven. autora

JADRANSKA PLOVIDBA D. D. priređuje iz Šibenika u subotu u 18

IZLET ZA BIOGRAD

parobrodom „Trogir". Stiže u Biograd u 20.30, odlazak iz Biograda u 24.
Cijena Dinara 20 (Djeca plaćaju polovicu)

GRADSKE VIJESTI

BORAVAK G. DIR. M. MARKOVIĆA ŠIBENIKU. U srijedu po podne ravio je u Šibeniku dir. Marković, ın Zagrebačkog pozorišta i aranžer onstre koncerta, koji će se održati subotu i nedjelju u okviru proslave dranske Straže. Boravak gosp. dir. arkovića bio je u vezi sa ovom pro-vom, jer je on uložio sve svoje e kako bi taj koncerat što bolje i-ao. Bez sumnje da su već i sama ena izvodjača dovoljna garancija, za pjeh i kvalitet koncerta. Ovakovu iliku rijetko da ćemo imati, da na nom koncertu čujemo toliko dobrih evača.

Ovom prilikom treba istaći da je g. ubišić vrijedni otpravnik poslova dranske plovidbe na intervenciju g. r. Markovića, obećão jedan parobrod ji će poći u subotu u 17.30 sati za ograd, tako da bi izletnici mogli da isustvuju koncertu, koji će se odr-ti u subotu na veče r, i da odmah to pola noći poću natrag za Šibe-k.

Prema obavještenjima g. Markovića, roslavi će prisustvovati, pored osta-h uglednih ličnosti, i kraljev izaslanik, o i ministar finansija g. Milorad orđević koji će se duže vrijeme za-ržati u Biogradu na ljetovanju.

— —

G. dir. Marković vrlo se začudio ada je čuo, da će izletnici iz Šibe-ika doći bez glazbe. I mi se tome idimo, i ne razumijemo zašto nebi čestvovala, i time uveličala ovu lije-u proslavu.

irite „Narodnu Tribunu"

Veslačke utakmice za Državno prvenstvo 1934

Dne 22 jula održaće se u Beogradu veslačke utakmice za Drž. Prvenstvo Jugoslavije. Cijeli naš grad sa nestrpljenjem očekuje taj dan, jer svi Šibenčani sa najvećim interesom prate ovu granu plemenitog športa — osobito na svoje „Krkaše", koji su i ove godine u velikom broju, usprkos ogromnih žrtava, pošli da brane svoje ranije tekovine u prestolnički Beograd.

Kao nikada do sada, „Krkaši" će u Beogradu nastupiti u šest raznih natjecanja. Sa potpuno mladim i novim silama nastupaju u četiri četverca i u osmercu juniora. Konkurencija je velika i ozbiljna, te će naši mladi „Krkaši imati vraškoga posla, ako budu htjeli da u ovim disciplinama osvoje prva mjesta, kako su to dosada običavali. Prošla su ona vremena, kad se sa stalnošću išlo na start, jer i ako su naši veslači od reda izvrsni i uvježbani i drugi su se klubovi ove godine najozbiljnije spremili. Beograd je angažirao prvoklasnog i poznatog trenera Blaževskog, koji je uspio da od „Beograđa" napravi klub, koji se ove godine natječe u svih petnaest disciplina — a to je previše i za sam Beograd. Od tog velikog broja veslača lako se može izabirati i postavljati momčadi u najvažnije tačke, koje broje za Drž. Prvenstvo. Pokazao je i na Podunavskim utakmicama silan napredak, te se predviđa, da će i na Prvenstvenim odnijeti dosta bodova. Gusar iz Splita isto tako ove godine svojski je upregao, da opere lanjski poraz, pak su se njegovi veslači svojski stavili pod vodstvom novog trenera — Nijemca — da i oni par puta prolete kroz cilj prvi i da ponovno steknu onaj svoj stari renome najboljeg kluba. Oni su do sada nastupali gotovo u svim tačkama programa, ali su se ove godine opredjelili samo na pet disciplina za koje su sigurni, da će pobjediti. H. V. K. i Gusar iz Zagreba isto tako su veoma ozbiljni i dobro spremljeni takmaci. Naša „Krka" i ako nastupa u gore navedenim tačkama, ipak je sve svoje najbolje rezervirala za osmerac. Krkaši su uvjereni u pobjedu, jer su ove godine mnogo spremniji nego lani, te se nadaju, da će im ove godine zapasti u čast, da rapresentuju našu Državu na Evropskim šampionatima u Luzernu. I mi smo svi uvjereni u njihovu vrijednost i snagu, te sa nestrpljenjem očekujemo nedjelju popodne. Istina je da smo jaki i da se ne bojimo nikoga — a ako se ko nađe da nas tuče u osmercu — u viteškoj borbi, tome ćemo skinuti kapu i zaželiti mu da osvoji i prvenstvo Evrope u Švicarskoj, za koje smo ove godine potpuno uvjereni, da ćemo ga mi osvojiti. Naprijed jugoslavenski veslači a pred svima „naprijed" „Krkaši" da pokažemo cijelom svijetu, da smo i mi na Jadranu i da se s nama mora računati!

X.

Službeni Glasnik
UDRUŽENJA TRGOVACA
za srezove Šibenik i Biograd n/m

Br. 1389.

Direkcija bečkog sajma a. d. zamolila je putem austrijskog konzulata Trgovački Muzej, da ovaj poradi kod jugoslavenskih privrednika i izvoznika koji imadu interesa zabečko tržište, da učestvuju na jesenskom sajmu u Beču od 2 do 9 septembra 1934. Pozivajući se na svoje izvanredne uspjehe, koje su do sada imale ove privredne manifestacije u Beču, Direkcija bečkog sajma se nada, da će se ovom pozivu upućenom putem Trgovačkog Muzeja Ministarstva Trgovine i Industrije odazvati znatan broj jugoslavenskih privrednika. Oni privrednici, koji bi željeli izložiti svoje proizvode na tom sajmu, neka se obrate na austrijski Konzulat u Beogradu, Knez Mihajlov Vjenac br. 16, a da tu svoju namjeru izvole po mogućnosti odmah priopćiti i ovom udruženju radi obavijesti nadležne Trgovinsko Industrijske Komore u Splitu.

Uprava.

POKUĆSTVO

NA OTPLATU I BANKOVNE KNJIŽICE DOBIJETE SAMO U NOVOOTVORENOM SKLA- — DIŠTU POKUĆTVA —

kraj crkve sv. Frane u Šibeniku

O. GRABOVAC

zastupstvo i komistono skladište

FEUILLETON.

Prevodna literatura

Nakladna knjižara „Epoha" — Justus Ehrhardt: „Ulice bez kraja" „Problemi sadašnjice"

(svršetak)

Ali, vremenom i sređivanjem književnih i knjižarskih prilika stvorila su se nova podesnija i kritičnija izdavačka poduzeća, koja su se u zdravoj mjeri približila i intelektualcu i radniku i seljaku. Između svih ti poduzeća, mislim, da je najsolidnija i najkritičnija prema dosadašnjim izdanjima i programu nakladná knjižara:

„E P O H A"

koja je svojim dobrim književnim prevodima, u svakoj prilici dala dobre pisce i romane sa svim, specifično općenitim, karakterima, istorija, sudbina i stvarnosti koje se približavaju nama, jer je njihov idejni sadržaj blizak nama kao i nekome drugome bilo koje narodnosti. — Osim toga „E p o h a" nam daje u svakoj knjizi odličan izrádjen i stručan prevod, sa bespritornim književnim jezikom, što se u većini ne može reći za druga naša nakladná poduzeća.

Sve knjige „Epohe" jasno su socijalno orijentisane, ali ipak nisu tendiciozne. U njima je na jedan umjetnički način izražena sva dekadansa i začmalost današnjeg konzervativnog društva (kada smo na prekretnici novoga doba pred novim problemima.) Kroz njene knjige nam se simpatično pretstavlja i prikazuje, kao samostalni i istinski izraz, jedna mlada književnost puna nepobitnih životnih uslova za opstanak i razvitak. Ta literatura uglavnom ilustrira dva društva: jedno zasićeno svojim gramzljivim bogastvima i sitosti svega, koje nezna gdje će sa svim svojim silnim materijalnim dobrima, — a drugo društvo, drugi svijet, (što je u velikoj veličini) koji pati u nedaćama, gladi, i nevolji, i nepravdi koja mu je krivicom nanesena.

„Epoha" je zato s tim problemima u punoj mjeri shvatila današnje doba današnju književnost, all ne trgovački smiješno, da se kroz nekoliko dana kultiviramo ljevičarski orjentišemo, ili postanemo u neku riječ beskičmeni kultregeri i „napredni" — već ju je naprotiv shvatila, čisto duhovno, za izgradnju kolektiva staleške, društvene, gradjanske, i čovječanske svijesti i to ne pojedinaca, već mase. U tome i leži njen nspjeh i ogromna naklada knjiga, koja je za naše, materijalno slabe, prilike upravo zadivljujuća. Neću se sada podrobno zadržati prikazima njenjem jedinstvenim izdanjima: Zole, Londona i. t. d., što ću svakako učiniti u nekim od slijedećih prikaza, već *ću se jedino ukratko zadržat na „Epohinoj" nedavno izašloj originalnoj knjizi Justusa Ehrhardt.* ‚Ulice bez kraja' koja iskreno i živo obradjuje jednu neumoljivu, sivu, svakodnevnu historiju života radničke dijece. Ne zadržajem se na njoj radi nekih njenih književnih odlika i ako knjiga znači plastiku riječi i izraza, već zato, što u jednom punom, iskrenom i snažnom zamahu obradjuje krvave, ispatrgane fragmente života i „ulice bez kraja", tako sveopće ljudski i izražajno, da iako se radnja dešava u Njemačkoj može se slobodno primjeniti i na svaku drugu zemlju, na svaki drugi kraj, i na svu radničku dijecu, jer u pravom smislu riječi nije individualna, regionalno uskogrudna, ni konzervativna. Dapače, ona je u punom obimu svečovječanstva i radi toga svakome pristupačna.

Pisac je u tipičnoj osobi Hansa Šulcea, duševno iznio svu radničku dijecu, kojoj roditelji naporno rade, iznio je potresno vrisak djece, koji su prepuštena ulici bez ikakve ljubavi, ima, od koga, i koja pate od gladi, nerada i nezadovoljenog seksa, koji neutažívo probija snagom prve mladosti. — Kroz mladoga Hansa je pisac iznio paradoks i krvavu ironiju vremena, zagrabivši bez ikakve sladunjave sentimentalnosti, slavnu mladenačku dušu, koja se preliva, u nijansama svjetlih boja i koja, kao i svaka mladost, teži za nečim slobodnijim, čudnijim, i drukčijim od hladnog svakodnevnog roditeljskog doma i beskrajne ulice, a nesme jer sputavaju je konvencionalni zakoni društva. To su duševne borbe, u kojima je duh pun fantazija, radi kojih se krade, iako se nije kradljivac, radi kojih se bježi iz roditeljske kuće, iako se djetinjski ljubi roditelje. Iz svega toga se napokon radja groznićava čežnja za radom, koji izmače medju rukama kao jegulja, da se rodi nerad, zločin i skitnja. A tu je napokon zakon, društvo, i društveni moral, koji njih djevičanski čiste, pune ljubavi, pozitivne mladiće strovaljuje u blato noćnog života krčme zločina i kradje: u ulicu bez kraja, u ulicu bezkrajnih lutanja i vapanja za životom, koji ih gazi.

U svim ovim krvavim dogodovštinama glavno lice romana Hans je vrisak za radom, dok ga se optužuje radi nerada, kojega pokajnički, grčevito vape hiljade: „Dajte nam rada!" Ali, baš to je najtragičnije, ti zavodi za popravak mladića su najveće špelunke zla, nečovještva i gadosti. To je najvulgarniji izraz gnjile sredine „zaprloženih činovničkih bešćutnih mozgova", kako se u jednom u nekoj prilici izrazio Forel.

Beskrajne su i same refleksije na svaku knjigu „Epohe" jer iz svake izbija zadivljujuća iskrenost i spontana želja za društvenim, socijalnim sredjenjem.

Ali, osim toga „Epoha" je osnovala i biblioteku „Problemi sadašnjice" u kojoj prvo mjesto zauzimaju sva kulturna važna pitanja o kojima je potrebno kritički raspraviti i dati im pravi oblik u novom istinitom svijetlu, budući je. Što šta, kod nas u krivom i drukčijem svijetlu izneseno i — dokumentovano.

Tokom vremena u ovoj će biblioteci izaći i ove knjižice: Naša socijalna književnost, — Marx-Engelsova prepiska, — Matilja Gubec i historija hrvatske seljačke bune, — Nacionalno pitanje i t. d.

U toj biblioteci nedavno je izašla prva sveska pod naslovom: „Historija Dožine seljačke bune" od Šandora Gergelja. U njoj se kroz glavnu ličnost Jurja Dože (najčuvenijeg madjarskog vodje seljačkih buna iz šesnajestog stoljeća) — daje prosjak kroz historiju i pravilan prikaz o buni koju je Doža podigao. Ova knjižnica u mnogome omogućava razumijevanje i naše seljačke bune pod Matijem Gubcem a u mnogome pomaže upoznavanju pravoga sela i seljačkog mentaliteta uopće.

(Spit.) — — S. Ć. ŠAJIN.

(nastavak sa 1 strane.)

Takovom može medjutim ona stvarno i postati, ako je čitavu bude prožela pomorska svijest i zaokupio pomorski duh, ako bude znala da svoje obale zadrži u slobodnom i nesmetanom posjedu i ako bude htjela da ih skupa sa morem iskoristi do skrajnih granica u cilju jačanja svoje bezbjednosti, snage i blagostanja, učvršćenja svoje privredne nezavisnosti i afirmiranja svog nacionalnog i političkog prestiža uopće, a posebno na moru.

Ovo su konačni ciljevi ka kojima svaka pomorska zemlja mora težiti i za čije ostvarenje se ima boriti najvećim naporima i žrtvama, ako hoće da u golemoj svjetskoj pomorskoj utakmici igra ulogu pomorske države i iskoristi sve blagodati koje iz takovog položaja izviru.

Shvatljivo je stoga da su od stoljeća i stoljeća sve države i svi narodi težili da dodju do mora i da su, kada su zaposjeli morske obale htjeli na njima ostati i preko njih iskoristiti more, posjećivali najveću pažnju : budjenju pomorske svijesti, stvaranju pomorskog duha u cilju da gă čitava, pa i njegov kontinentalni dio, zainteresuju za more i uz njega materijalno povežu; ostvaranju pomorske orijentacije i vodjenju pomorskè politike u cilju promicanja i jačanja razvoja na moru; izgradnji pomorske industrije i razvitku trgovačke mornarice u cilju namaknuća epćoj nacionalnoj privredi što obilatijih prihoda i koristi i napokon organizovanju obrambene mornarice u cilju obezbjedjenja i zaštićivanja svog posjeda i položaja na moru.

Nove mlade državne tvorevine čiji posjed na moru broji tek nekoliko godina, ako žele da se razviju kao pomorske zemlje moraju naročito moru, njegovim potrebama i njegovim problemima posvetiti punu važnost i prinositi najveće žrtve, vodeći naročito zdravu i realnu pomorsko-privrednu i saobraćajnu politiku, zasnovanu na smišljenom i odredjenom programu, na sačuvanim tradicijama i na već stečenom iskustvu drugih naprednih pomorskih država.

Jugoslavija je takodjer došla do morske obale, a preko nje do mora, tek po svršetku Velikog rata, na temelju mirovnih ugovora po kojima je u sklop nove države Srba, Hrvata i Slovenaca ušla i istočna jadranska obala. Na ovaj je način naša država, u koju su uz predratnu Srbiju ujedinjeni i ostali naši krajevi koji ranije uopće nisu imali mora ni pristupa na more, došla u posjed istočne jadranske obale. Naša jadranska obala napućena isključivo našim življem, čiji su se predji od mnogo stotina godina bavili morem i pomorstvom i ostavili nam bogatu stoljetnu pomorsku tradiciju, leži na jednom od najzavidnijih geografskih i saobraćajnih položaja koji izbija na velike okeanske puteve Sueza i Gibrallara, nalazi se u sklopu onih dvadeset zemalja koje okružuju Sredozemno more čijom površinom saobraća Evropa. Afrika i Azija, posjeduje vrlo bogato i prostrano nacionalno i inostrano zaledje, otvara nam u čitav svijet slobodan put neizložen ničijim šikanacijama, smetnjama i iznudjivanjima, te nam omogućuje preko svojih luka najživlji sopstveni i transitni promet sa inostranstvom. Posjed jadranske obale prema tome upravo tjera Jugoslaviju na more i sili je da se razvije u cvatuću pomorsku državu. Postoje svi prirodni preduslovi za to, a do naroda je i države da te preduslove iskoriste i da namire sve one potrebe koje svaka pomorska zemlja ima.

Treba najprije da sam narod ima čvrste volje da se na moru razvije, da bude prožet pomorskom sviješću, pomorskim duhom i vjerom da snaga Jugoslavije leži na moru i da je jadranski problem za čitavu Jugoslaviju ne samo privredni, već i nacionalni problem najveće važnosti, pa da je stoga neophodno nužno da se čitava država i cjelokupni narod u svakom pravcu orijentiše prema Jadranu, da posvete najveću pažnju svim onim momentima i pitanjima koji ovu orijentaciju sačinjavaju i da iskoriste sve one neizmjerne blagodati što ih more pruža za namirenje velikih potreba državnog i nacionalnog života.

Uslijed jake i intensivne svestrane propagande koju je naročito Jadranska straža razvila zadnjih deset godina naš je Jadran danas jamačno najpoznatiji kraj u našem narodu, koji ga je zavolio i za njega se oduševio. Postoji dakle u narodu jako jadransko raspoloženje, ali je ovo žalibože pretežno sentimentalne, romantične, estetske, higijenske i turističke prirode, puno emocije, osjećaja, entuzijazma i čežnja, zasnovano na impresijama, uspomenama i slikama, ali sa prilično slabom stvarnom i materijalnom podlogom. I stoga ovo duševno raspoloženje je samo jedan elemenat one pomorske svijesti koja je preduslov za ostvarenje naše državne i nacionalne jadranske orijentacije. Ta će svijest biti potpuna, dinamična i konstruktivna tek onda kada svi naši krajevi i cjelokupan naš narod budu za Jadran povezali i svoje materijalne interese, svoj razvitak, napredak i opstanak i kada budu osjetili da je jadransko more izvor blagostanja i bezbjednosti čitave Jugoslavije, da svi naši krajevi mogu iz njega crpsti najveće koristi i da se Jugoslavija ne može zamisliti bez Jadrana.

Treba stoga da narod prožme pomorska svijest koja neće biti zasnovana samo na nacionalnom idealizmu, već i na nacionalnoj privredi i bezbjednosti. Tek onda kada budemo prežeti ovakovom svješću mi ćemo stvarno i posjedovati more koje danas — kao cjelina — samo volimo i milujemo. Tek onda ćemo moći da ga u punom opsegu iskorišćujemo i da postanemo pomorska država.

Split Dr. IVO TARTAGLIA

Nedjeljni Tenis-turnir

Kako smo već javili dana 14 i 15-7 Tenis-klub priredio je turnir za ljetno prvenstvo Šibenika. Bilo je najavilo svoj dolazak nekoliko igrača iz Splita, Knina i Benkovca, ali su u zadnji čas otkazali, osim dvojice igrača iz Drniša, i od Kr. Mornarice g. ing. Lukinić. Premda su se u glavnom natjecali samo domaći igrači, priredba je vrlo dobro uspjela. Dala je odličan šport. Svi natjecatelji pokazali su veliku volju i dobru formu, i ako se kod nekih opažalo pomajkanje treninga. Lanjski prvak g. Dominis izgubio je u semifinalu sa g. ing. Lukinićem i ako je dao vrlo jaki otpor. Još je daleko od lanjske forme, te bi se sigurno bio mnogo bolje plasirao, da je više trenirao. I drugi lanjski finalist g. kap. fregate Andrić bio je tučen u semifinalu od g. Dr. Cindra. Očito je bio indisponiran, jer mu mnogi udarci nijesu uspjevali. Ovaj manjak jena stojao nadoknaditi iskorišćujući svoju veliku rutinu, ali nije potpuno uspio i morao je da podlegne Dr. Cindru, koji je ovaj put pokazao veću sigurnost i strpljivost, koja mu je do sada falila. G. ing. Lukinić je igrač odličnih kvaliteta, osobito što se tiče tehnike. Suviše je vrlo rutiniran i izdržljiv. Do bar u postiranja i u mreži. Gosp. ing. Vučetić i ing. Jarmol iz Drniša su talentirani igrači, ali još početnici i bez dovoljno rutine i tehnike. Lijepi napredak pokazao je Dr. Žepić, koji je u igri sa g. Andrićem dao jaki otpor tako da je u prvom setu vodio sa 4:0, ali se zatim nervirao tako da je konačno izgubio sa 4:6, a drugi set je skrečao Finalu gospode igrali su ing. Lukinić — Dr. Cindro. Oboje su dali lijepu i uzbudljivu igru, a osobito se istakao Lukinić sigurnošću i preciznim udarcima. Njegova igra nije toliko lijepa za oko, ali vrlo korisna. Dr. Cindro se dobro borio, naročito u drugom setu, ali je tada upao u svoju staru manu, t. j. počeo je da se nervira, što je bez sumnje uticalo na dalju njegovu igru.

Od dama napredovale su gdja Žepić i gdjica Jurin. Gdja Žepić se dobro borila u semifinalu sa gdjicom Kovačević, a gdjica Jurin doduše nije mogla da pruži odličan otpor gdji Cindro, ali je pokazala lijepi stil i čisti udarac, tako da bi marljivim treningom mogla da se razvije u dobru igračicu. Osobito nastojanje pokazala je u mixt doublu, i ako je igru izgubila, može se više upisati u grijeh njezinom partneru g. Andriću, koji je izraziti single igrač.

U finalu dame sastale su se gdja Cindro i gdjica Kovačević. Prvi set dobila je gdja Cindro 6:1, a u drugom pristanju 4:3. Gdjica Kovačević je skrečala. Gdja Cindro igrala je vrlo dobro, sigurno i promišljeno, dok je gdjica Kovačević dala vrlo lijepu i efektnu igru, osobito u početku drugog seta, kada je bila u vodstvu 2:0 ali nije imala strpljivosti i borbenosti. Bila je sasvim indisponirana za igru te je zato i skrečala. Gdji Cindro mogao bi se zamjeriti slabi servis koji znatno zaostaje za drugim njenim udarcima.

U mixte-doublu pobjedili su Kovačević—Dr. Cindro, par Andrić—ing. Lukinić, nakon oštre borbe. Gdja Andrić morala bi više da trenira jer ona znade mnogo bolje i sigurnije da igra.

U doublu gospode pobjedili su u finalu Andrić, Dominis—Dr. Žepić, Dr. Cindro. Pobjednici su igrali sa elanom dok se kod pobjedenih opažala neuigranost.

Publika je ovu priredbu posjetila u lijepom broju.

Tehnički rezultati :

Finale gospode: Ing. Lukinić—Dr. Cindro 6:3, 6:4, 6:2.

Finale dama: Cindro—Kovačevič 6:1, 4:3 W. O.

Mixt-double finale : Kovačević, Dr. Cindro — Andrić, Ing. Lukinić 6:3, 6:4.

Double gospode finale : Andrić, Dominis-Dr. Žepić, Dr. Cindro 6:2, 2:6, 6:4.

Hazena „Vuka“ u Šibeniku

U Nedjelju u 4 ½ sata predigra : „Repr. Vojske“ — „Osvit“, u 6 sati : Hazena „Vuka“ iz Splita sa Hazenom „Osvit-a“. — Za vrijeme utakmice javiće se rezultati vesl. utakmice za državno prvenstvo u Beogradu.

JADRANSKA STRAŽA M O. SIBENIK
priređuje dana 22/7 1934 slijedeće
IZLETE za BIOGRAD
u 6·— sati, u 7·— sati i u 14·30 sati
Povratak iz Biograda
u 10·- s, u 15·45 s, u 22·- s. i u 24·-
Cijena Din 20·- (Djeca polovicu).

JADRANSKA PLOVIDBA D. D.
— Opravništvo Šibenik —
priređuje u nedjelju 22 VII izlet
za Skradin i slapove Krke
Polazak iz Šibenika u 14.30 s.
„ sa slapova u 17.30 s.
„ iz Skradina u 19 s.
Cijena za odlazak i povratak D. 12

BIOGRAD

Grom ubio čopor ovaca.

Od 13 na 14 o. mj. vladao je veliki orkan u okolici Biograda. Munje su sijevale, a gromovi udarali sa obilnom kišom, pa je odjekivalo na sve strane. Iznenada udari grom u tor na brdu Šimatovu kraj Biograda i ubiće čopor od 28 ovaca, koje je čuvao Ivan Bubanović sa svojim djetetom. Ovce su uginule sve odreda, a čuvar sa djetetom ostao pukim slučajem neozleđen. U isto vrijeme udario je u neposrednoj blizini grom i ubio vola Cvite Jelčić, čiji se muž nalazi u Južnoj Americi. Poželjno je da se nastradalima priskoči u pomoć ! M.

— —

Priznanje javnim radnicima u Biogradu na moru.

Predsjedništvo Pododbora Narodne Zaštite i Kluba hrvatskih književnika i umjetnika iz Osijeka podnijelo je pismeni predlog Biogradskoj općini, da se dosadanja Riva prozove : Obala Roke Pelicarića, a u šumici kraj Solina postavi spomen-ploča ili obilisk sa natpisom, da je ista zasađivana od god. 1900, dalje nastojanjem spomenutoga.

U istom dopisu pledira se, da se poznatom javnom radniku Ivanu Pelicariću posveti druga koja lijepša ulica sa napisom : Ulica Ivana Pelicarića time, da se tablice na kućama izrade u emajlu sa državnom trobojkom i biogradskim datumom kao što se to čini u Zagrebu.

Samo se po sebi razumije, da je poželjno, da se ovi predlozi usvoje i na svečani način obave, kako bi mlada generacija sudjelovala radu narodnih ljudi u budućnosti. R.

— —

Potrebe na pošti u Biogradu

Kod nas je uobičajeno da se telefon i telegram rano zatvara. Ali kako sada u našem mjestu ima dosta stranaca, neophodno bi potrebno bilo da se bar zbog njih rad produži do 9 s na večer.

Oglas licitacije

Kod Banovinske bolnice u Šibeniku održat će se dne 27 jula 1934 godine u 11 sati prije podne druga ofertalna licitacija za nabavku živežnih namirnica i mesa a za vrijeme od 1 augusta do 31 decembra 1934 godine ; te za nabavku mlijeka peradi, kokošjih jaja, voća, zelja kupusa, i krumpira, a za vrijeme od 1. augusta do 30. septembra 1934 godine. Za potanje obavijesti zainmanici neka se obrate Upravi bolnice za vrijeme uredovnih časova.

Upravnik bolnice :
Dr. MACHIEDO.

SLAVA KRALJEVINE BELGIJE. Dne 21, 22, i 23, jula tg. mestni Kraljevski Belgijski Konzulat slavi godišnjicu neodvisnosti Belgije, a dne 25 istog mjeseca rodjendan Njeg. Veličanstva Kraljice majke, u kojim danima neće Konsulat uredovati.

DRŽAVNE NABAVKE

(Oglase kod Trg. Ind. Komore Split

Postire — popravak pristana luzobrana ponude do 24-7 1934. Predračun Din. 24.976.-

Rivanj — popravak pristaništa ponude do 25-7 1934. Predr. d. 74.870

Kukljica — popravak pristana ponude do 23 7 1934. Predr. 33.389.56

Štampa i vlasništvo: Odlik. Graf. Zavod Tisk E. VITALIANI i SIN, Šibenik
Odgov. urednik, Hamilkar Vitaliani